

เที่ยงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ ผมมีโอกาสรับประทานอาหารกับศาสตราจารย์ [Todd Lubart](#) , ศาสตราจารย์ด้านจิตวิทยา มหาวิทยาลัยปารีส ซอร์บอนน์ ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมี นพ. สุภกร บัวสาย ผู้จัดการ สสค. เป็นเจ้าภาพ มี ดร. ไกรยส ภัทราวาท แห่ง สสค. และ ดร. ธนวิษ วิเชียรพันธ์ แห่งมหาวิทยาลัยศรีปทุม ร่วมด้วย โดยที่ตอนเช้าวันนั้น ท่านได้นำเสนอเรื่องการวัดความริเริ่มสร้างสรรค์ ด้วยเครื่องมือ

[EPoC](#)

ท่านเล่าเรื่องการรับนักศึกษาของ [ฝรั่งเศส](#) ว่า แต่ละสาขารับนักศึกษาได้มากที่สุดตามจำนวนที่นั่ง ในห้องบรรยายใหญ่ในมหาวิทยาลัย อย่างจิตวิทยาห้องบรรยายรับได้ ๑,๒๐๐ คน ก็ได้แค่นั้น แม้จะมีคนสมัคร มากกว่านั้น ก็ต้องเลือกและคัดออก

ระบบการศึกษาของเขาเป็นแบบแพ้คัดออก ตอนปลายปีที่หนึ่งอาจารย์จะให้นักศึกษาคัดออกเสีย ประมาณครึ่งหนึ่ง ปลายปีที่สองคัดออกอีกร้อยละ ๓๕ และปลายปีที่สามคัดออกอีกร้อยละ ๒๐ ดังนั้น นักศึกษาที่เข้ามหาวิทยาลัยจะประสบความสำเร็จได้รับปริญญาตรี เพียงประมาณร้อยละ ๒๐ เท่านั้น เพราะมหาวิทยาลัยจะถูกทางการประเมินผลงานตามอัตราการได้งานของบัณฑิต คุณภาพของบัณฑิตจึงต้องสูง ตรงตามความต้องการของนายจ้างจริงๆ

ค่าเล่าเรียนในมหาวิทยาลัยของเขาปีละ ๒๐๐ ยูโรเท่านั้น ใครๆ ก็มีย่ำ แต่จ่ายแล้วจะรอดไป ขึ้นสูงขึ้นหรือไม่ อยู่ที่ความสามารถ และความตั้งใจเอาจริงเอาจัง ในการเรียน

ผมถามท่านว่า การศึกษาของฝรั่งเศสก็เป็นแบบ Lecture-based ใช่ไหม ท่านบอกว่าใช่ แต่ก็มีชั้นเรียน แบบฝึกหัด ห้องละ ๔๐ คน มี นศ. ป. เอก เป็นผู้ช่วยสอน

เมื่อจบปริญญาตรี นักศึกษาก็ต่อไปเรียนปริญญาโททันที เพื่อเตรียมพร้อมสู่ตลาดแรงงาน ของผู้จบปริญญา

ส่วนคนที่สอบตกปี ๑ ก็สามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยใหม่อีก ๑ ครั้ง หากสอบเข้าเรียนได้ แต่สอบปี ๑ ตกอีกเป็นครั้งที่สอง ก็หมดสิทธิ์เข้ามหาวิทยาลัยอีก ต้องไปหางานตามวุฒิชั้นมัธยม

ท่านบอกว่า ฝรั่งเศสมีข้อมูลตัวเลขด้านการศึกษาและด้านความต้องการแรงงานอย่างดี และเอาตัวเลข สองฝ่ายมาใช้ในการจัดสรรงบประมาณ ยกตัวอย่างครุ คณะศึกษาศาสตร์จะได้รับงบประมาณผลิตครูเท่าจำนวน ที่ต้องการเท่านั้น คือเท่าจำนวนครูที่เกษียณอายุและลาออก ที่ผ่านการตรวจสอบว่าสมควรจัดครูทดแทนเท่านั้น

สาขาใดความต้องการของตลาดลดลง อาจถูกปิดภาควิชา แต่อาจารย์มีความมั่นคงในตำแหน่งงาน ยังคงเป็นอาจารย์ แต่ต้องดิ้นรนหาวิชาสอนเอง หากหาไม่ได้ ก็จะถูกปลดออก

ท่านบอกว่า เวลานี้ตัวเลขคนตกงานของฝรั่งเศสประมาณ 15% (ของสเปนกว่า 40%) คนที่ตกงานเป็นคนที่วุฒิต่ำกว่าปริญญา

ผมฟังไปซึกไป และคิดไป ว่าเขามีระบบ manpower planning เอามาใช้กับการให้งบประมาณในการ ผลิตกำลังคนระดับสูง เพราะตระหนักว่า ทรัพยากรมีจำกัด ต้องใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด แต่ของเราไม่มี การจัดระบบ ไม่มีการทำตัวเลขข้อมูลสำหรับนำมาใช้วางแผนการผลิตกำลังคน

เพราะไรระบบนี้เอง ระบบ [อุดมศึกษา](#) ของเราจึงใช้ทรัพยากรสูญเปลืองอย่างมากมายน มีการผลิตบัณฑิต ตามกำลังของฝ่ายผลิต แทนที่จะผลิตตามความต้องการของประเทศ

วิจารณ์ พานิช

๑๑ มิ.ย. ๕๘

บันทึกนี้เขียนที่ [GotoKnow](#) โดย [Prof. Vicharn Panich](#)

คัดลอกจาก: <https://www.gotoknow.org/posts/592956>